

Universiteit Utrecht

**JEUGD
BESCHERMING
OVERIJSSSEL**

De Complexiteit van Passende Hulp

Een mixed-methods studie naar het besluitvormingsproces van jeugdbeschermers over passende hulp voor jeugdigen met een kinderbeschermingsmaatregel

Masterthesis

Youth, Education and Society (2020 – 2021)

Universiteit Utrecht

Eva J. van Wingerden (6960138)

Datum: 19 juli 2021

Opdrachtgever: Ruud Brinkman, Jeugdbescherming Overijssel

Thesisbegeleider: Joyce Endendijk, Universiteit Utrecht

Kim Gerritsjans, Jeugdbescherming Overijssel

Corné Dijkstra, Jeugdbescherming Overijssel

Tweede beoordelaar: Semiha Sozeri, Universiteit Utrecht

Abstract

Health and Youth Care Inspectorate have found that organizing appropriate help for youth with a child protection measure is a bottleneck in the child protection system. To gain more insight into how child protection workers determine and organize appropriate help, this research explores the decision-making process of appropriate help. Ten elements and four obstructive factors of appropriate help emerged from the literature, which were examined by conducting a questionnaire among child protection workers. Ten child protection workers were also interviewed to gain insight into the reasoning behind the decision making. The results show that appropriate help is defined as offering tailor made help that fits unique cases and situations. In the process of finding appropriate help, child protection workers consider it important that the help is chosen in accordance with the youth and their parents. The design of appropriate help depends in particular on the characteristics of the individual case, the available care provision in the region and the practical knowledge and competences of the child protection worker. In short, due to the various influencing factors, determining and organizing appropriate help is a complex process for child protection workers. A recommendation for the Child Protective Services is to increase the awareness among child protection workers about the affected factors and to broaden the insight of the regional care providers, so that appropriate help can be used more effective and efficiently for those in need.

Keywords: child protection, appropriate help, vulnerable youth, youth care, decision-making process, Child Protective Services.

Samenvatting

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd hebben geconstateerd dat het organiseren van passende hulp voor jeugdigen met een kindbeschermingsmaatregel een knelpunt vormt in de jeugdbeschermingsketen. Om meer inzicht te krijgen in hoe jeugdbeschermers passende hulp bepalen en organiseren, verkent huidig onderzoek het besluitvormingsproces over passende hulp. Uit de bestudeerde literatuur zijn tien elementen en vier belemmerende factoren van passende hulp naar voren gekomen, die onderzocht zijn door het afnemen van een vragenlijst onder de jeugdbeschermers. Tevens zijn tien jeugdbeschermers geïnterviewd om de redenering achter de besluiten inzichtelijk te krijgen. De resultaten tonen dat passende hulp gedefinieerd wordt als het bieden van maatwerk. In het proces naar passende hulp vinden jeugdbeschermers het belangrijk dat, indien mogelijk, de hulp is gekozen in afstemming met de jeugdige en ouders. Het vormgeven van passende hulp is met name afhankelijk van de

kenmerken van de individuele casuïstiek, het beschikbare zorgaanbod in de regio en de praktijkkennis en competenties van de jeugdbeschermer. Kortom, door de verschillende beïnvloedende factoren is het bepalen en organiseren van passende hulp een complex proces voor de jeugdbeschermers. Een aanbeveling voor de jeugdbeschermingsketen is het vergroten van de bewustwording onder jeugdbeschermers over de beïnvloedende factoren en het verbreden van het inzicht in het regionale aanbod, zodat passende hulp effectiever en efficiënter kan worden ingezet voor hulpbehoevenden.

Sleutelwoorden: jeugdbescherming, passende hulp, kwetsbare jeugdigen, jeugdzorg, besluitvormingsproces, gecertificeerde instelling.

De Complexiteit van Passende Hulp

De overheid heeft de verantwoordelijkheid om de jeugdigen die ernstig worden bedreigd in hun ontwikkeling te beschermen, als ouders hier onvoldoende toe in staat zijn (Van den Bosch & Rijbroek, 2020). In zulke situaties kan een kinderrechter een kinderbeschermingsmaatregel opleggen. Een kinderbeschermingsmaatregel kan een (voorlopige) ondertoezichtstelling of een (voorlopige) voogdij betreffen en wordt uitgevoerd door jeugdbeschermers die werkzaam zijn bij een Gecertificeerde Instelling (GI) (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) & Ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV), 2020a). In 2020 waren er 43.960 jeugdbeschermingstrajecten (Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), 2021). Het is de taak van de jeugdbeschermer om toezicht te houden op de veiligheid en de ontwikkeling van de jeugdige. Daarnaast heeft de jeugdbeschermer de verantwoordelijkheid om te bepalen welke jeugdhulp nodig is om de opgelegde maatregel uit te kunnen voeren (Jeugdwet artikel 3.5) en moet de jeugdbeschermer monitoren of dit leidt tot het opheffen van de bedreiging in de ontwikkeling van de jeugdige (Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), 2019). Het uitvoeren van de jeugdhulp gebeurt door de zorgaanbieders en niet door de jeugdbeschermer (Jeugdwet artikel 3.2) (Overheid, 2020). Een uitgangspunt van de Jeugdwet is dat er voldoende en tijdig passende hulp beschikbaar is (Friele et al., 2018; Nederlands Jeugdinstituut (NJI), 2017).

Om de kwaliteit en veiligheid van de begeleiding en jeugdhulp te garanderen, houdt de IGJ toezicht. In oktober 2020 is het voortgangsrapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' uitgebracht. In het rapport werden verschillende knelpunten in de jeugdbeschermingsketen beschreven, onder andere over het organiseren van passende hulp voor jeugdigen. Het blijkt jeugdbeschermers veel tijd te kosten om te zoeken naar de beschikbare en passende hulp, waardoor er vaak wordt gekozen voor een minder passende optie (IGJ, 2020). Dit knelpunt werd al eerder benoemd in de evaluatie van de Jeugdwet (Friele et al., 2018), in het actieprogramma Zorg voor de jeugd (VWS & JenV, 2018) en in het eerste rapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' (IGJ, 2019). Tevens concludeerde de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (2016) dat er onvoldoende overeenstemming is over de inhoud van passende hulp. Het gebrek aan eenduidigheid wordt bevestigd door de verschillende definities die worden gehanteerd in de literatuur (NJI, 2017; Overheid, 2020; Van Rooijen, 2017).

Indien passende hulp niet geleverd wordt, kan dit bij de jeugdige onder meer leiden tot chronische gezondheidsproblemen, negatieve schoolprestaties en middelengebruik (Centers for Disease Control and Prevention (CDC), 2020; Jelic Tuscic et al., 2013). Tevens kan het

ervaren van onveiligheid in de kindertijd zorgen voor problemen in de volwassenheid (CDC, 2020; Jeugdzorg Nederland, 2019). Een voorbeeld hiervan is intergenerationele transmissie, wat inhoudt dat er een verhoogde kans is dat ouders hun kinderen mishandelen als zij als kind zijn mishandeld (Schelbe & Geiger, 2017; Widom et al., 2015).

Gezien de negatieve gevolgen voor de jeugdigen is het noodzakelijk om het knelpunt aan te pakken. Het inzichtelijk maken van hoe jeugdbeschermers het proces van passende hulp vormgeven kan bijdrage aan het verklaren en oplossen van het knelpunt. Bartelink en collega's (2018) geven aan dat voornamelijk de uitkomsten van passende hulp worden onderzocht, bijvoorbeeld welke hulp het meest geschikt is, en niet de afwegingen en beslissingen die professionals maken om tot passende hulp te komen. Juist daarom richt dit onderzoek zich op de ervaringen van jeugdbeschermers in het besluitvormingsproces van passende hulp. Met als onderzoeksvraag: *'Op welke wijze bepalen en organiseren jeugdbeschermers de passende hulp voor jeugdigen met een kinderbeschermingsmaatregel?'* De resultaten kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het vergroten van wetenschappelijke inzichten over het definiëren en beslissen van passende hulp en voor het formuleren van aanbevelingen aan de jeugdbeschermingsketen om passende hulp beter te organiseren, zodat er recht wordt gedaan aan de urgentie van een kinderbeschermingsmaatregel (IGJ, 2019).

Theoretisch kader

Passende hulp is een sleutelbegrip in het jeugdhulpstelsel. Er is echter geen eenduidige visie op de betekenis van het begrip, waardoor er ruimte is voor interpretatie (Friele et al., 2018). Er wordt onder andere gesproken over de juiste hulp op maat (NJI, 2017), integrale hulp (Van Rooijen, 2017) en verantwoorde hulp (Overheid, 2020). Volgens de IGJ (2019) wordt hulp als passend gezien wanneer de jeugdbeschermers en de ouders en/of de jeugdige ervaren dat het bijdraagt aan het opheffen van de onveiligheid of de bedreiging in de ontwikkeling. Om passende hulp nader te definiëren wordt in dit onderzoek gekeken naar tien elementen van passende hulp die voortkomen uit de Jeugdwet en de richtlijn 'Samen met de ouders en jeugdige beslissen over passende hulp' van het NJi (Bartelink et al., 2021). Vervolgens worden vier factoren beschreven die het organiseren van passende hulp bemoeilijken en welke succesfactoren kunnen bijdrage aan een positieve ervaring met het organiseren van passende hulp.

Elementen bij het bepalen van passende hulp

In de Jeugdwet (artikel 2.3) is opgenomen dat bij het bepalen van hulp rekening moet worden gehouden met de *persoonskenmerken en achtergrond* van de jeugdige en/of ouders

(Overheid, 2020). Hierbij kan gedacht worden aan de sociale- en cognitieve ontwikkeling, etniciteit en culturele achtergrond. Uit onderzoek komt naar voren dat het aanpassen van de hulp aan de achtergrond van de deelnemers, de motivatie en effectiviteit van de hulp verhoogd (Hodge et al., 2010) en leidt tot minder uitval in de hulpverlening (Van Rooijen-Mutsaers & Ince, 2013). Daarnaast moet de hulp gericht zijn op het *oplossen van de kern van het probleem* (Bartelink et al., 2021). Een adequate analyse van de problematiek is nodig om de hulp te laten slagen (VWS & JenV, 2019). Hiervoor dient de professional een onderscheid te maken tussen veroorzakende-, instandhoudende- en beschermende factoren van het probleem (Bartelink et al., 2021). Tevens moet de hulp *zo licht en normaal als mogelijk*, maar zo intensief als nodig zijn (Friele et al., 2018; Verheijden & De Lange, 2016). Dit uitgangspunt is tevens terug te zien in de transformatiedoelen van de Jeugdwet (VWS & JenV, 2020b). Normaliseren is het voorkomen van onnodige etikettering en problematisering van de jeugdige (Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling, 2012). Dit om te voorkomen dat 'labels' een negatieve invloed kunnen hebben op het leven van de jeugdige (Hageraats et al., 2020). Een ander element is dat de hulp gebaseerd is op *wetenschappelijke kennis* over wat werkt (Bartelink et al., 2021). Er wordt dan gekeken naar welke bewezen effectieve interventies beschikbaar zijn voor de jeugdige of het gezin (VWS en JenV, 2019). Door effectieve interventies in te zetten wordt beoogd de kwaliteit van hulp te garanderen (Van Yperen, 2010) en gedragsverandering te bewerkstelligen (Michie & Abraham, 2004). Ook kan de hulp gebaseerd zijn op *praktijkkennis* van de jeugdbeschermer. Door het monitoren en evalueren van hulp in voorgaande situaties doet de jeugdbeschermer ervaring op, die kan bijdrage aan de keuze voor hulp of zorgaanbieder (Bartelink et al., 2021). Verder is passende hulp bepaald *in afstemming met de jeugdige en ouders*. De expertise van het gezin over hoe de situatie is ontstaan, welke hulp wel en niet werkt en waar de behoeften liggen, draagt bij aan een positieve samenwerkingsrelatie en motivatie (Bartelink et al., 2021; Hageraats et al., 2020). Hoewel gedeeltelijke besluitvorming een positieve invloed kan hebben op de behandeluitkomst (Verheijden & de Lange, 2016), wordt het door jeugdbeschermers als ingewikkeld ervaren door verschillen in prioriteiten en behoeften tussen het gezin en de professional (Nooteboom et al., 2020).

Elementen bij het organiseren van passende hulp

Bij het organiseren van passende hulp wordt er rekening gehouden met of de hulp *tijdig inzetbaar* is (Friele et al., 2018; IGJ, 2019). De IGJ (2020) geeft aan dat hulp tijdig is wanneer het binnen drie maanden is ingezet. Het is noodzakelijk om tijdig hulp in te zetten, omdat er anders onvoldoende wordt aangesloten bij de behoefte van de jeugdige op gebied

van veiligheid, welzijn en duurzaamheid (Reilly et al., 2011). Daarnaast wordt er gekeken of de hulp in de *nabije omgeving van de huidige woonplaats van de jeugdige* geleverd kan worden, zoals ambulante gezinshulp (Jeugdzorg Nederland, 2019; VWS en JenV, 2019). Het is belangrijk voor jeugdigen om zich vast te houden aan aspecten van het bekende leven (Hageraats et al., 2020). Het streven om hulp op lokaal niveau te bieden is een uitgangspunt van de Jeugdwet (Van Rooijen, 2017). Het is echter belangrijk dat de veiligheid van de jeugdige voorop staat, waardoor het soms noodzakelijk is om de jeugdige uit de huidige thuissituatie te halen (Jeugdzorg Nederland, 2019). Ook wordt beoogd dat de hulp afgestemd is op/met het *sociale netwerk* van de jeugdige en/of ouders (Bartelink et al. 2021). Het sociale netwerk kan mogelijk een rol spelen in het aanpakken of hanteerbaar maken van de problemen (Bartelink & Verheijden, 2015). Zo kan sociale ondersteuning opvoedstress van ouders reduceren (Lovell et al., 2012). Het laatste element is dat de hulp *centraal georganiseerd* is, vanuit het principe één gezin, één plan, één regisseur (Bartelink et al., 2021; Hageraats et al., 2020; Verheijden & De Lange, 2016). Dit principe is opgenomen als transformatiedoel in de Jeugdwet (NJI, 2017). Voor jeugdige en ouders met complexere problemen zijn vaak meerdere vormen van hulp en interventies nodig, die zich kunnen voordoen op verschillende leefgebieden (Verheijden & De Lange, 2016). Om deze hulp goed te laten verlopen moet het duidelijk georganiseerd en gecoördineerd worden (Mendenhall & Frauenholtz, 2012). Indien dit onvoldoende gebeurt krijgen gezinnen te maken met wisselende hulpverleners en schakelmomenten, wat voor onduidelijkheid en stress kan zorgen (Hageraats et al., 2020; Verheijden & De Lange, 2016).

Belemmerende factoren bij het organiseren van passende hulp

Op basis van kwalitatieve onderzoeken zijn enkele factoren naar voren gekomen die het proces naar passende hulp bemoeilijken (Friele et al., 2018; Hageraats et al., 2020; Wallinga, 2020). Allereerst komt het voor dat *passende hulp niet aanwezig is in de regio* (Friele et al., 2018; Hageraats et al., 2020; Jeugdzorg Nederland, 2019; Wallinga, 2020). De regionale afwezigheid gaat met name om specialistische jeugdhulp (Hageraats et al., 2020) en komt in een aantal regio's voort uit de financiële tekorten van de gemeenten (Wallinga, 2020). Daarbij kan het mogelijk zijn dat de passende hulp wel aanwezig is in de regio, maar dat de zorgaanbieders de jeugdige weigeren te behandelen, omdat de plaatsing van de jeugdige met ernstige problematiek als te risicovol wordt geacht voor de rest van de groep. Deze keuze wordt mede gestimuleerd door de resultaatgerichte financiering van sommige gemeenten (IGJ, 2019). Het noodgedwongen zoeken naar passende hulp buiten de regio, staat haaks op

het uitgangspunt van de Jeugdwet die streeft naar jeugdhulp op lokaal niveau (Friele et al., 2018).

Mocht de passende hulp aanwezig zijn in de regio, dan is het de vraag of er direct plek is voor de jeugdige en/of het gezin. Specialistische jeugdhulp wordt steeds gefragmenteerder en met kleinere budgetten ingekocht door de gemeenten (Friele et al., 2018), wat heeft geleid tot *wachlijsten voor jeugdhulp* (Wallinga, 2020). Terwijl de vraag naar jeugdhulp de afgelopen jaren is toegenomen (CBS, 2020). Jeugdigen en ouders ervaren door de wachlijsten weinig ondersteuning, moeilijkheden in de samenwerking met professionals en stagnatie van het hulpproces (Hageraats et al., 2020). Ter overbrugging kan andere hulp worden ingezet, maar hierdoor komen nog meer instanties en professionals in het leven van de gezinnen (IGJ, 2019).

Een ander belemmerende factor is de *bureaucratie in het jeugdhulpstelsel* (Bröcking, 2017; Friele et al., 2018). Bureaucratie betreft de regeldruk van jeugdprofessionals die wordt opgelegd vanuit instanties of overheden (Wallinga, 2020). Jeugdbeschermers zijn vaak veel tijd kwijt aan het voldoen aan de administratieve vereisten, omdat de contracten, formulieren en voorwaarden kunnen verschillen per regio, gemeente of instelling. Ook wordt door de invoering van het tuchtrecht een hogere administratieve druk ervaren door jeugdprofessionals om zich voldoende te moeten verantwoorden (Wallinga, 2020). Uiteindelijk leidt meer bureaucratie ertoe dat gezinnen langer moeten wachten op passende hulp (Friele et al., 2018).

Als laatste komen knelpunten voort uit *onvoldoende verbinding tussen de jeugdhulpverlening en de hulpverlening voor volwassenen*. De doelgroep van jeugdigen met een kindbeschermingsmaatregel loopt tot 18 jaar. Zodra de jeugdigen 18 jaar worden vallen zij formeel niet meer onder de Jeugdwet en stopt de maatregel in het gedwongen kader. Jeugdbeschermers proberen jeugdigen hier wel op voor te bereiden, maar toch valt deze groep regelmatig tussen wal en schip en belanden in de toekomst met verergerde problematieken in de hulpverlening (Friele et al., 2018).

Succesfactoren in het besluitvormingsproces

Ondanks de belemmerende factoren doen de jeugdbeschermers er alles aan om passende hulp te organiseren voor de jeugdigen. Om dit voor elkaar te krijgen is professionele expertise een vereiste (Davidson-Arad & Benbenishty, 2016), waaronder het samenwerken met ouders en ketenpartners. Een prettige samenwerking draagt bij aan het tijdig inzetten van effectieve hulp (Bartelink et al, 2021; Darlington & Feeney, 2008). Om de samenwerking goed te laten verlopen is de communicatie essentieel (Johnson et al., 2003). Het is belangrijk om in de communicatie met ouders empathie te tonen (Forrester et al., 2007). Daarnaast wordt

een analytisch denkvermogen en een kritische houding benoemd als competenties die een jeugdbeschermer helpt in het besluitvormingsproces (Bartelink et al., 2021). Volgens de *decision-making ecology* (Baumann et al., 2014) wordt het besluitvormingsproces beïnvloed door onder andere de persoonlijke eigenschappen van de jeugdprofessional (Font & Maguire-Jack, 2015). In de studies van Beckstead (2003) en Bartelink en collega's (2018) wordt aangegeven dat professionals de neiging hebben om in complexe situaties hulp aan te bevelen waarin aspecten zitten die consistent zijn aan hun eigen attitudes en waarden. Een gestructureerd besluitvormingsproces, zoals de richtlijn 'Samen met ouders en jeugdige beslissen over passende hulp', kan jeugdbeschermers helpen meer objectieve keuzes te maken en aanbevelingen te geven over passende hulp (Bartelink et al., 2014).

Huidig onderzoek

Dit onderzoek zal zich richten op het inzichtelijk krijgen van het besluitvormingsproces van jeugdbeschermers over passende hulp voor jeugdigen met een kindbeschermingsmaatregel. Door in te zoomen op de afwegingen en beslissingen van de jeugdbeschermer in dit proces, wordt beoogd het huidige kennis tekort over passende hulp te verkleinen, waardoor er aanbevelingen kunnen worden gedaan om passende hulp beter te organiseren. De volgende onderzoeksvraag staat centraal: *“Op welke wijze bepalen en organiseren jeugdbeschermers de passende jeugdhulp voor jeugdigen met een kindbeschermingsmaatregel?”* Om deze vraag te beantwoorden zijn de volgende deelvragen opgesteld: 1). Hoe definiëren jeugdbeschermers passende hulp? 2). Welke elementen van passende hulp zetten jeugdbeschermers in bij het besluitvormingsproces? 3). Welke factoren in het proces van het organiseren van passende hulp vormen volgens jeugdbeschermers een belemmering? en 4). Hoe gaan jeugdbeschermers om met de belemmerende factoren?

De opdrachtgever van dit onderzoek was Jeugdbescherming Overijssel (JbOV). Deze organisatie is één van de drie GI's in Overijssel die door het ministerie van JenV is aangewezen om de kindbeschermingsmaatregelen uit te voeren (Overheid, 2020).

Methode

Type onderzoek en procedure

In dit onderzoek werd gekozen voor een mixed methodes design. Dit is een combinatie van een kwantitatief onderzoek, door het uitzetten van een online vragenlijst (N=36) en een kwalitatief onderzoek, door het afnemen van semigestructureerde interviews (N=10). Het doel van deze mixed methodes studie was om een zo compleet beeld te krijgen van hoe jeugdbeschermers denken over passende hulp (Moon, 2019). De kwantitatieve vragenlijst

werd ingezet om de meningen van een representatieve groep van jeugdbeschermers te verzamelen. Alle jeugdbeschermers van JbOV ontvingen een uitnodiging per e-mail. Het invullen van de vragenlijst kon gedurende twee weken en duurde vijf tot tien minuten. Aan het begin van de vragenlijst werd toestemming gevraagd voor het gebruiken van de antwoorden in het onderzoek door een box aan te vinken. Alleen dan kon de vragenlijst ingevuld worden. Door de semigestructureerde interviews werd beoogd verdieping te geven aan het onderwerp (Ritchie & Lewis, 2003). De werving van de respondenten verliep via de teammanagers. De interviews duurden gemiddeld 50 minuten en vonden online plaats op Microsoft Teams. Vooraf hadden de respondenten schriftelijk en/of mondelinge toestemming gegeven voor de geluidsopname, vrijwillige deelname en het gebruiken van de antwoorden in het onderzoek. De geluidsopname werd na het transcriberen verwijderd en de transcripten werden opgeslagen in het gegevensbeheerservice YODA.

De Ethische Commissie van de Faculteit Sociale Wetenschappen heeft de ethische aspecten uit het onderzoek beoordeeld en goedgekeurd.

Respondenten

De 125 jeugdbeschermers die werkzaam waren bij JbOV werden benaderd om mee te doen aan het onderzoek. Er werd bewust gekozen om jeugdreclasseringsmedewerkers niet te betrekken om de haalbaarheid van het onderzoek te waarborgen. In totaal hadden 36 jeugdbeschermers de vragenlijst volledig ingevuld. Het gemiddelde aantal jaren dat de respondenten werkzaam zijn als jeugdbeschermer was 7.15 jaar ($SD = 7.92$, $min = 0.5$, $max = 40$). Daarnaast was 55.9% van de respondenten werkzaam in regio Twente en 44.1% in regio IJsselland. Er zijn 10 jeugdbeschermers geïnterviewd, met een gemiddelde van 14.05 jaar werkervaring als jeugdbeschermer ($SD = 0.97$, $min = 1$, $max = 40$). Zes respondenten waren werkzaam in regio Twente en vier respondenten in regio IJsselland.

Meetinstrumenten

Vragenlijst

De tweede en derde deelvraag werden onderzocht middels het uitzetten van een online vragenlijst binnen de organisatie (zie Bijlage A). De vragenlijst werd ontwikkeld in LimeSurvey, een online vragenlijstplatform dat ondersteund wordt door de Faculteit Sociale Wetenschappen. De vragenlijst bestond uit drie onderdelen, namelijk: 1). Vragen over werkervaring en werklocatie, 2). Een vraag waarbij de drie belangrijkste elementen van passende hulp werden gekozen (antwoordschaal ja/nee) en 3). Een vraag over de belemmerende factoren (antwoordschaal ja/beetje/nee). De benoemde elementen en belemmerende factoren waren gebaseerd op het theoretische kader. De respondenten hadden

de mogelijkheid om een aanvullend element of factor in te vullen. Onder ieder element en factor stond een uitleg, om ervoor te zorgen dat alle respondenten dezelfde definitie zouden hanteren.

Semigestructureerde interviews

Voor het beantwoorden van de eerste en vierde deelvraag en ter aanvulling op de data uit de vragenlijst zijn er semigestructureerde interviews afgenomen. De interviews bestonden uit zowel open als gesloten vragen, gericht op het in kaart brengen van het besluitvormingsproces van passende hulp. De vooraf opgestelde topics stonden gedurende de interviews centraal (zie Bijlage B). Enkele topics waren ‘passende hulp definiëren’, ‘belemmerende factoren’ en ‘verbetersuggesties’. Om de betrouwbaarheid te verhogen werd voor iedere respondent dezelfde topiclijst gebruikt en werden er geluidsopnames gemaakt om misinterpretatie tijdens het transcriberen te voorkomen (Boeije, 2010).

Data analyse

De kwantitatieve gegevens uit de vragenlijst zijn geanalyseerd met het statistisch computerprogramma SPSS 26. Er werden beschrijvende statistieken berekend voor de werkervaring en werklocatie (M , SD , min , max). Daarnaast werd per element de frequentie berekend van respondenten die het element had gekozen als één van de drie belangrijkste elementen van passende hulp. Ook werd per belemmerende factor het percentage berekend van de respondenten die ‘ja’, ‘een beetje’ en ‘nee’ hadden ingevuld.

De kwalitatieve gegevens uit de semigestructureerde interviews zijn geanalyseerd met behulp van het stappenplan van Zhang en Wildemuth (2009) en uitgevoerd in het softwareprogramma NVivo 12. Voor de analyse werden de interviews getranscribeerd. De transcripten werden gecodeerd volgens een codeerschema, dat voorzien was van feedback door de supervisor van de universiteit. Er werden conclusies getrokken uit de gecodeerde data, door categorieën samen te voegen, relaties tussen categorieën te identificeren en patronen inzichtelijk te maken. De antwoorden op de open vragen van de vragenlijst werden gecodeerd onder dezelfde categorieën als bij de kwalitatieve gegevens.

Resultaten

Definitie van passende hulp

De jeugdbeschermers gaven de volgende definities van passende hulp: 1). Aansluiten bij de behoeftes en hulpvraag van de jeugdige ($n = 2$), 2). Kijken naar wat er nodig is voor de jeugdige en ouders ($n = 3$), 3). Kwalitatief goede hulp ($n = 1$) en 4). Hulp op maat ($n = 2$), niet vanuit een standaard module ($n = 2$). Vier jeugdbeschermers erkenden dat hoe er naar passende hulp wordt gekeken mogelijk wel afhankelijk is van de mate van ervaring in het

werkveld. *“Ik denk dat als je wat verder in het werk zit, dat je er wat anders naar gaat kijken. Op het moment dat je wat minder ervaren bent, ben je al blij dat je hulp hebt”* (r1).

Belangrijke elementen in het besluitvormingsproces van passende hulp

In Tabel 1 is een overzicht van elementen weergegeven die volgens jeugdbeschermers belangrijk zijn in het besluitvormingsproces van passende hulp. De elementen worden hieronder toegelicht en zijn op dezelfde manier geordend als in het theoretische kader.

Persoonskenmerken en achtergrond van de jeugdige en/of ouders

Uit de kwantitatieve data (18%) en kwalitatieve data ($n = 7$) bleek dat de jeugdbeschermers bij het bepalen van passende hulp rekening houden met de persoonskenmerken en achtergrond van het gezin. Bijvoorbeeld door de hulpvorm af te stemmen op hoe fysiek actief een jeugdige is ($n = 3$). Daarnaast werd gelet op een eventuele diagnose(s) ($n = 2$) en het cognitieve niveau ($n = 1$). Ook benoemden drie jeugdbeschermers bewust te letten op de timing van het inzetten van hulp. *“Het is belangrijk om te kijken of er genoeg rust is bij de jongere, want als je bepaalde therapie in zet met alleen maar onrust gaat het soms ook niet werken”* (r2).

Oplossen van de kern van het probleem

Uit de vragenlijst kwam naar voren dat 16% van de jeugdbeschermers dit element heeft gekozen als één van de drie belangrijkste elementen in het besluitvormingsproces van passende hulp. Daarnaast benoemden zes jeugdbeschermers bij de keuze voor hulp specifiek te kijken naar de problematiek van het gezin. Dit doen de respondenten door een feitenonderzoek uit te voeren, op basis van de informatie uit het raadsrapport ($n = 4$). Daarentegen werd aangegeven dat de informatie in het raadsrapport niet altijd volledig was. Daarom werd ook input verzameld bij de betrokkenen ($n = 1$).

Zo licht en normaal als mogelijk

In de vragenlijst gaf 13% van de jeugdbeschermers aan het belangrijk te vinden dat de hulp zo licht en normaal als mogelijk moet zijn. Waardoor dit element op nummer vijf staat van gekozen elementen uit de vragenlijst die als het meest belangrijk worden gevonden. In tegenstelling tot de uitkomsten van de vragenlijst werd dit element door maar één jeugdbeschermer benoemd in een interview.

Wetenschappelijke kennis over wat werkt

Hoewel slechts 3% van de jeugdbeschermers wetenschappelijke kennis als één van de drie belangrijkste elementen van passende hulp had ingevuld in de vragenlijst, gaven vijf geïnterviewde jeugdbeschermers aan het wel mee te nemen in hun afweging voor passende hulp, door in gesprek te gaan met de gedragswetenschapper en het team. Het verschilde per

jeugdbeschermer hoe er werd gekeken naar de inzet van wetenschappelijke kennis. *“Het is een advies vanuit de gedragswetenschapper en dat moeten wij dan eigenlijk ook wel opvolgen, want ik leg natuurlijk niet zomaar het advies van een wetenschapper naast mij neer, maar tegelijkertijd is het niet altijd haalbaar”* (r3). Ook werd het kijken naar effectieve interventies niet gezien als de taak van de jeugdbeschermer, maar van de zorgaanbieder (r5). Desalniettemin gaf één jeugdbeschermer (r1) aan behoefte te hebben aan meer wetenschappelijke onderbouwing van de gedragswetenschapper ter verantwoording van een bepaald besluit aan de ouders.

Praktijkkennis

In de vragenlijst had 2% van de jeugdbeschermers praktijkervaring genoteerd in de top drie van belangrijkste elementen van passende hulp. Daarentegen vertelden alle jeugdbeschermers in de interviews gebruik te maken van praktijkervaringen in de keuze voor hulpvorm of zorgaanbieder. *“Er komen veel voorkomende problemen binnen met een OTS. Dan hebben wij al heel snel in ons hoofd, dat we weten van oh dat probleem en dan die type hulp is nodig”* (r5). Jeugdbeschermers kozen voor zorgaanbieders waar ze positieve ervaringen mee hebben ($n = 5$). *“Daar zijn we ons allemaal wel van bewust dat we wel geneigd zijn om te kijken van goh met wie hebben we gewerkt en wat zijn onze ervaringen daarin”* (r3). Het laten leiden door eerdere praktijkervaringen kan ook beperkend zijn, omdat een zorgaanbieder kan veranderen (r4). Naast de eigen ervaringen die een rol spelen, benoemden vijf jeugdbeschermers dat ook de ervaringen van collega's worden meegenomen in het besluitvormingsproces.

In afstemming met de jeugdige en ouders

Van de elementen is het afstemmen van de hulp met de jeugdige en ouders het meest gekozen in de vragenlijst als belangrijk element van passende hulp (20%). Dat dit element als belangrijk werd ervaren is tevens terug te zien in de interviews, omdat alle jeugdbeschermers indiceerden het gezin mee te nemen in het proces van beslissen over passende hulp. *“Als je passende hulp wil hebben moet je zorgen dat het systeem mee werkt en daar zijn ouders heel belangrijk in om in mee te nemen”* (r3). De afstemming met het gezin gebeurde op verschillende momenten in het proces. Allereerst door overeenstemming te vinden in de problemen en doelstellingen ($n = 3$). In de praktijk lukte dit niet altijd ($n = 4$). Daarnaast werd beoogd ouders en jeugdige te betrekken bij de keuze voor de zorgaanbieder ($n = 4$). *“Ik probeer meestal wel minimaal twee keuzes te geven, zodat ouders het gevoel hebben ‘ik heb wat te kiezen’”* (r5). Om het gezin mee te krijgen in het hulpverleningsproces is het investeren in de relatieopbouw van belang ($n = 4$). Het winnen van het vertrouwen kost tijd en moeite,

door wantrouwen vanuit eventuele negatieve ervaringen in het verleden ($n = 4$). De ruimte om deze tijd te nemen werd echter niet altijd ervaren door de jeugdbeschermers. *“Wij kunnen helpen, maar als ouders echt niet willen of een kind, ja dan vind ik die tijdsdruk het meest vervelend wat er is”* (r4).

Tijdig inzetbaar

Het tijdig inzetbaar zijn van hulp werd door 18% van de jeugdbeschermers uit de vragenlijst en vijf jeugdbeschermers in de interviews aangemerkt als essentieel element bij het organiseren van passende hulp. Om hulp zo snel mogelijk in te kunnen zetten werd gekeken naar de wachtlijsten van de zorgaanbieders ($n = 4$). *“Wat ik wel meestal doe is dat ik veel hengels uithang en dan ja degene die als eerste reageren met we kunnen starten, dan vanuit die pool selecteren welke organisatie past dan het beste”* (r5). Het verschilde per jeugdbeschermer en desbetreffende casus welk termijn onder tijdig werd verstaan. Indien passende hulp niet tijdig kon worden gestart werd er overbruggingshulp ingezet ($n = 3$).

In de nabije omgeving van de huidige woonplaats van de jeugdige

In de vragenlijst had 6% van de jeugdbeschermers ‘de hulp in de nabije omgeving van de context van de jeugdige’ aangegeven als één van de drie belangrijkste elementen van passende hulp. Daarbij benoemde één jeugdbeschermer (r10) in de afweging van passende hulp dit element belangrijk te vinden, maar gaf aan dat het niet doorslaggevend is.

Afgestemd op/met het sociale netwerk van de jeugdige en/of ouders

Door 3% van de jeugdbeschermers werd het afstemmen van de hulp op/met het sociale netwerk als belangrijkste element genoteerd in de vragenlijst. In de interviews gaven zeven jeugdbeschermers aan per situatie te kijken of het netwerk van het gezin ondersteunend zou kunnen zijn in het proces van passende hulp. Desondanks bleek het in de praktijk een lastige opgave ($n = 4$). Bijvoorbeeld doordat teveel mensen meedachten ($n = 2$): *“Ik zie eerder meer nadelen dan voordelen. Dat te veel mensen zich dan met dingen gaan bemoeien, waar ze zich niet mee moesten bemoeien en die kinderen nog meer klem kwamen in hun loyaliteit”* (r9).

Centraal georganiseerd

Uit de kwantitatieve data bleek dat 2.8% van de jeugdbeschermers dit element als één van de drie belangrijkste elementen van passende hulp had opgegeven. Daarentegen benoemden de helft van de geïnterviewden het belangrijk te vinden om te weten wie als regisseur optreedt in de casus, waarvan vier jeugdbeschermers kenbaar maakten zelf de regisseursrol op zich te nemen. *“Je moet ook monitoren, je houdt toezicht op hulpverleningsprocessen, je regisseert, je coördineert, je stuurt bij”* (r6). Om duidelijk te krijgen wie wat wanneer doet, werden multidisciplinaire overleggen georganiseerd met

betrokkenen ($n = 4$). “Ik ga bijna van MDO naar MDO, maar ik heb wel echt het gevoel dat het veel scheelt als iedereen met elkaar communiceert en je geen eilandjes hebt. (r4). Echter gaven enkele jeugdbeschermers ook aan meer samenwerking te willen zien tussen de zorgaanbieders onderling ($n = 2$).

Tabel 1

Data Vragenlijst en Interviews Elementen van Passende Hulp

Elementen die volgens jeugdbeschermers belangrijk zijn om te gebruiken in het besluitvormingsproces van passende hulp	Vragenlijst	Interviews
	Respondent %	Respondent (n)
1. Persoonskenmerken en achtergrond van de jeugdige en/of ouders	18	7
2. Oplossen van de kern van het probleem	16	6
3. Zo licht en normaal als mogelijk	13	1
4. Wetenschappelijke kennis over wat werkt	3	5
5. Praktijkkennis van de jeugdbeschermer	2	10
6. In afstemming met de jeugdige en ouders	20	10
7. Tijdig inzetbaar	18	5
8. In de nabije omgeving van de huidige woonplaats van de jeugdige	6	1
9. Afgestemd op/met het sociale netwerk van de jeugdige en/of ouders	3	7
10. Centraal georganiseerd	1	5

Noot. Percentages onder Vragenlijst zijn frequenties berekend in SPSS. Samen vormen de frequenties 100%.

Belemmerende factoren bij het organiseren van passende hulp

In Tabel 2 is een overzicht van de belemmerende factoren weergegeven bij het organiseren van passende, voortkomend uit de vragenlijst en de interviews.

Passende hulp is niet aanwezig in de regio

In de vragenlijst gaf 91.8% van de jeugdbeschermers aan (een beetje) belemmerd te worden bij het organiseren van passende hulp door het ontbreken van passende hulp in de regio. Vijf jeugdbeschermers benoemden dat er voor een jeugdige geen passende plek kon worden gevonden in de regio, door het ontbreken van (een combinatie) aan hulpvormen voor complexe problematieken en langdurige trajecten. Indien passende hulp toch gevonden werd, liepen vijf jeugdbeschermers er tegen aan dat de zorgaanbieder de jeugdige weigerden te behandelen of dat de jeugdige doorgeschoven werd naar een andere zorgaanbieder. Dit

gebeurde op basis van een gebrek aan motivatie van de jeugdige voor hulp ($n = 2$), dat de problematiek niet viel binnen een module ($n = 2$) of dat de veiligheid van de overige jeugdigen in het geding zou kunnen komen ($n = 1$). Vier jeugdbeschermers vonden dat de zorgaanbieders te snel het hulpverleningstraject opgeven, door onvoldoende expertise ($n = 4$) en de (verwachte) onvoldoende vooruitgang van de jeugdige ($n = 3$). *“Deze kinderen hebben keer op keer de afwijzing, dat zij niet goed genoeg zijn voor die hulporganisatie”* (r5).

Wachlijsten voor jeugdhulp

De wachlijsten voor passende hulp werd zowel in de vragenlijst (100%) als in de interviews ($n = 9$) het meest benoemd als belemmerende factor. Jeugdbeschermers zien dat het wachten op passende hulp negatieve gevolgen heeft voor het gezin ($n = 3$). *“Het is ook een mentale uitputtingsslag voor de kinderen en ouders, dat ze maar in de wacht staan. Dat kunnen ze er helemaal niet bij hebben”* (r5). Waarna een jeugdbeschermer (r5) toelichtte dat door ‘de lege batterij’ van het gezin en het wantrouwen door het lange wachten, het traject ook langer duurt, waardoor de wachlijsten in stand worden gehouden. Om eventuele negatieve gevolgen te voorkomen werd er eerder aanbodgericht in plaats van vraaggericht gewerkt ($n = 2$). *“Ik vind dat er hele lange wachlijsten zijn, die soms meer bepalend zijn dan wat het meest passend is”* (r4).

Bureaucratie in het jeugdhulpstelsel

Uit de kwantitatieve data bleek dat 91.8% van de jeugdbeschermers (een beetje) last heeft van bureaucratie in het uitvoeren van het werk, evenals zes geïnterviewde jeugdbeschermers. Jeugdbeschermers worden belemmerd door het vele registreren ($n = 3$), de verschillende afspraken en werkwijzen tussen de gemeenten ($n = 2$) en het belet worden door regels en afspraken ($n = 3$). Drie jeugdbeschermers benoemden dat het door de protocollen lastiger is om maatwerk te leveren. *“Wij zijn zo in wet- en regelgeving gegoten, onder andere ook door de transitie, dat ik denk van jeetje het is bedoeld geweest om meer laagdrempelige passende hulp dicht bij de mensen te bieden, maar het lijkt wel alsof de flexibele schil er een beetje uit is”* (r3).

Onvoldoende verbinding tussen de jeugdhulpverlening en de hulpverlening aan volwassenen

Uit de vragenlijst kwam naar voren dat 85.8% van de jeugdbeschermers de overgang van 18- naar 18+ (een beetje) als belemmering zien. Tijdens de interviews benoemden drie jeugdbeschermers het lastig te vinden om de jeugdigen vanaf 18 jaar los te laten, zonder vervolghulp. *“Ik heb al zoveel voorbij zien komen die op 18 jarige leeftijd nergens terecht kunnen en dan gaan ze de straat op. Je ziet ze gewoon verdwijnen”* (r1). Daarentegen vertelde

een jeugdbeschermer (r6) dat het de laatste jaren sterk verbeterd is door de mogelijkheid om verlengde jeugdhulp in te zetten.

Overige belemmerende factoren

Naast de vier belemmerende factoren die uitgevraagd zijn in de vragenlijst, werden ook andere factoren benoemd door de jeugdbeschermers in de interviews. Ten eerste gaven vijf jeugdbeschermers aan beperkt te worden in het organiseren van passende hulp door de werkdruk. “*Soms lukt het niet, is denk ik hoge werkdruk, die kan het soms ingewikkeld maken, dat je soms meer zou willen doen, maar het gewoon niet rondgebred krijgt in de tijd die je hebt*” (r10). Ten tweede de financiële tekorten van de gemeenten, waardoor jeugdbeschermers worden aangestuurd om te streven naar de goedkoopste zorg en de zorgaanbieders te controleren op financiën ($n = 6$). “*Zij hebben een ander uitgangspunt, dat is geld en dat is niet mijn uitgangspunt*” (r9). Ten derde benoemden twee jeugdbeschermers dat door het groeiende aantal ‘zorgcowboys’ in het jeugdhulpstelsel bemoeilijkt te worden in het zoeken naar kwalitatief goede zorgaanbieders. Zorgcowboys zijn mensen waarbij financiële motieven leidend lijken. Ten vierde vermeldden vier jeugdbeschermers onvoldoende inzicht te hebben in alle zorgaanbieders in de regio. Vandaar dat er regelmatig gekozen werd voor instellingen waar de jeugdbeschermers bekend mee zijn ($n = 3$). “*We zijn geneigd om ons op de grotere zorgaanbieders te richten, terwijl juist de kleinere vaak op een heel andere manier kunnen werken met minder wachttijden*” (r7). Tot slot gaven drie jeugdbeschermers aan belemmerd te worden bij het inzetten van passende hulp door de juridische klachtenprocedures. Hierdoor vertraagde het traject en verliep de samenwerking moeizamer ($n = 2$).

Tabel 2

Data Vragenlijst en Interviews Belemmerende Factoren bij Organiseren van Passende Hulp

Factoren die volgens jeugdbeschermers een beetje of helemaal een belemmering zijn bij het organiseren van passende hulp	Vragenlijst	Interviews
	Respondent %	Respondent (n)
1. Geen passende hulp aanwezig	91.8	5
2. Wachtlijsten	100	9
3. Bureaucratie in het jeugdhulpstelsel	91.8	6
4. Onvoldoende verbinding 18- naar 18+	85.8	3

Noot. Percentages onder Vragenlijst zijn frequenties berekend in SPSS, waarop ‘ja’ of ‘een beetje’ werd genoteerd.

Succesfactoren in het besluitvormingsproces van passende hulp

Uit de interviews kwamen twee succesfactoren naar voren die ertoe hebben geleid dat passende hulp tot stand is gekomen. Allereerst werd een goede samenwerking met de gemeenten en zorgaanbieders als een positieve factor gezien bij het bepalen en organiseren van passende hulp ($n = 6$). Om een inschatting te maken van de passende hulp gaven vier jeugdbeschermers aan af en toe contact te zoeken met het sociale wijkteam voor advies. Toch waren niet alle jeugdbeschermers tevreden over de samenwerking met de ketenpartners ($n = 3$). *“Ik heb meer de ervaring dat ik het meld, maar ondertussen blijft het mijn probleem. Ik voel niet daar de gezamenlijke verantwoordelijkheid”* (r4). Indien het niet lukte om tijdig passende hulp tot stand te laten komen, kon de opschalingsladder worden ingezet ($n = 4$) of werd de casus aangemeld bij het Regionale Expertise Team ($n = 2$).

Een andere succesfactor die naar voren kwam in de interviews zijn de competenties van de jeugdbeschermer. Vier jeugdbeschermers gaven aan dat het geholpen heeft om buiten de kaders te denken. Daarnaast werd druk uitoefenen op de gemeenten en zorgaanbieders ($n = 3$), het doorzettingsvermogen ($n = 2$) en het kunnen onderhandelen ($n = 1$) benoemd als competenties die hebben bijgedragen aan het tot stand komen van passende hulp. *“De brutalen hebben de halve wereld, dus dan ben ik op dat moment heel brutaal, door elke keer maar te bellen en te mailen”* (r5). Drie jeugdbeschermers verklaarden dat het nodig is om te durven uit te spreken naar de ketenpartners wat de wensen en eisen zijn voor passende hulp. *“Dan denk ik, in dit werk zul je niet iedereen te vriend kunnen houden”* (r9).

Discussie

In dit onderzoek is onderzocht hoe jeugdbeschermers passende hulp voor jeugdigen met een kindbeschermsmaatregel bepalen en organiseren, met als doel bij te dragen aan het verklaren en oplossen van het knelpunt die de inspectie in 2020 heeft aangekaart. Door het verzamelen van kwantitatieve en kwalitatieve data is het besluitvormingsproces van jeugdbeschermers over passende hulp inzichtelijk gemaakt.

Ondanks de verwachting dat er in de praktijk verschillende definities van passende hulp zouden worden gehanteerd (Friele et al., 2018; VNG, 2016), is uit de resultaten naar voren gekomen dat jeugdbeschermers op ongeveer dezelfde wijze passende hulp definiëren, namelijk hulp dat aansluit bij wat de jeugdige of het gezin nodig heeft. Hierbij wordt de nadruk op maatwerk gelegd. Deze betekenis van het begrip komt het meest overeen met de omschrijving ‘juiste hulp op maat’ van het NJi (2017). Opvallend is dat enkele jeugdbeschermers aangaven dat werkervaring mogelijk invloed heeft op hoe er naar passende hulp wordt gekeken. Dat er een verband is tussen werkervaring en het besluitvormingsproces

wordt bevestigd in de studie van Benbenishty en collega's (2002). Daartegenover ontcrachten Bartelink en collega's (2018) dit verband.

Om meer inzicht te krijgen in het besluitvormingsproces is onderzocht welke elementen van passende hulp als meest belangrijk worden ervaren. Ondanks de verschillen tussen jeugdbeschermers, zijn de volgende vijf elementen van passende hulp het meest benoemd. Allereerst is uit de vragenlijst en de interviews gebleken dat het element 'hulp is in afstemming met jeugdige en ouders gekozen' het meest belangrijk wordt gevonden. Om het gezin mee te krijgen in het proces naar passende hulp is een positieve samenwerkingsrelatie essentieel (De Greef et al., 2016). Met name in het gedwongen kader vraagt dit om extra aandacht (Bartelink et al., 2021). Uit de resultaten komt echter naar voren dat het snel moeten kiezen voor de geschikte hulp en het gebrek aan motivatie bij de jeugdige en/of ouders, deze relatieopbouw in de weg kan staan. Daarnaast wordt het 'rekening houden met de persoonskenmerken en achtergrond van de jeugdige en/of ouders' als belangrijk element benoemd bij het bepalen van passende hulp. Door bewust hulp te zoeken die past bij de kenmerken van het gezin wordt de kans vergroot dat het hulpverleningstraject zal slagen (Hodge et al., 2010; Rooijen-Mutsaers & Ince, 2013). Tevens wordt 'het oplossen van de kern van het probleem' als belangrijk element gezien door de jeugdbeschermers. Hierdoor is zichtbaar dat er gehoor wordt gegeven aan het advies van Bartelink en collega's (2021) en de ministeries VWS en JenV (2019) om een adequate analyse te maken van de problematiek om passende hulp te kunnen bepalen. Daarnaast wordt er bij het organiseren van passende hulp gelet op het element 'hulp is tijdig inzetbaar'. Het verschilt per jeugdbeschermer en casus wat onder tijdig wordt verstaan. De gehanteerde termijn van tijdige hulp van het IGJ (2020) werd niet benoemd door de jeugdbeschermers. Tot slot is het element 'hulp is gebaseerd op praktijkkennis van de jeugdbeschermer' door alle respondenten in de interviews bevestigd. Opvallend is dat in de vragenlijst door maar 2% van de jeugdbeschermers dit element is gekozen als één van de drie belangrijkste elementen van passende hulp. Een mogelijke verklaring voor dit contrast is dat de jeugdbeschermers praktijkkennis niet zwaar willen laten meewegen in hun afwegingen, maar dat het in de praktijk wel een grote invloed heeft bij de keuze van passende hulp (Bruinhart & Douwenga, 2020). Deze resultaten wekken de vraag op in hoeverre jeugdbeschermers bewust zijn van de invloed van praktijkervaring in hun werk.

Naast de onderzochte elementen van passende hulp is gekeken naar de mogelijke belemmerende factoren in het besluitvormingsproces. De vragenlijst en de interviews tonen aan dat de wachtlijsten voor hulp het meest belemmerend zijn bij het organiseren van passende hulp. Volgens Van den Berg en collega's (2017) horen wachtlijsten bij het bieden

van passende hulp, omdat het aanbod meer individueel vorm moet krijgen, wat diagnostiek en nauwkeurige afstemming vraagt. Daarentegen is in dit onderzoek gebleken dat door de wachtlijsten er eerder aanbodgericht dan vraaggericht wordt gewerkt, waardoor er mogelijk minder goed wordt aangesloten bij wat de jeugdige nodig heeft (Van Halem et al., 2015). Een andere belemmering is dat er niet altijd passende hulp aanwezig is in de regio. Een interessante bevinding is dat de helft van de jeugdbeschermers er tegenaan lopen dat zorgaanbieders jeugdigen willen weigeren. Een gevoel van afwijzing kan bij de jeugdige leiden tot lage verwachtingen van jeugdhulp, wat een adequate behandeling in de weg kan staan (Nanninga, 2018). Net zo als het niet kunnen vinden van een passende plek, wordt de bureaucratie in het jeugdhulpstelsel door bijna alle jeugdbeschermers in dit onderzoek als belemmerend ervaren. Jeugdbeschermers geven aan dat door de bureaucratie het lastiger wordt om maatwerk te leveren, terwijl uit de resultaten is gebleken dat juist maatwerk kenmerkend is voor de definitie van passende hulp. Dat er onvoldoende verbinding is tussen de jeugdhulpverlening en de hulpverlening voor volwassenen wordt door de jeugdbeschermers het minst als belemmerende factor genoteerd in de vragenlijst, maar alsnog werd het door 85,8% van de jeugdbeschermers als belemmerend ervaren. Een reden voor deze bevinding kan zijn dat verlengde jeugdhulp steeds vaker wordt ingezet (Bruning, 2019). Toch laat het hoge percentage zien dat het een probleem is. Naast de bovengenoemde belemmerende factoren vormen werkdruk, financiële tekorten van de gemeenten, zorgcowboys in het jeugdhulpstelsel, onvoldoende inzicht in regionale zorgaanbod en de juridische klachtenprocedures een belemmering bij het organiseren van passende hulp.

De laatste deelvraag onderzocht de succesfactoren in het besluitvormingsproces. Ten eerste tonen de literatuur en de resultaten aan dat een goede samenwerking met de gemeenten en de zorgaanbieders bevorderend is bij het bepalen en organiseren van passende hulp (Bartelink et al, 2021; Darlington & Feeney, 2008). Hierin is echter nog ruimte voor verbetering, omdat een gezamenlijk verantwoordelijkheidsgevoel in sommige situaties ontbreekt. Ten tweede is gebleken dat bepaalde competenties van de jeugdbeschermer een positieve invloed kunnen hebben op het proces, zoals doorzetten, onderhandelen en druk uitoefenen (Font & Maguire-Jack, 2015). Deze bevinding komt overeen met de uitkomsten uit het onderzoek van Nooteboom en collega's (2020), waaruit blijkt dat communicatieve vaardigheden en zelfvertrouwen van de jeugdprofessional integrale jeugdhulp bevordert.

Beperkingen en advies voor vervolgonderzoek

Dit onderzoek kent een aantal beperkingen, die tevens aanleiding geven tot een vervolgonderzoek. De eerste beperking is dat het besluitvormingsproces van passende hulp

onderzocht is vanuit de visie van de jeugdbeschermers. Door het onderwerp te belichten vanuit één perspectief kan er een onvolledig beeld ontstaan (Noble & Smith, 2015). Vandaar dat er geadviseerd wordt om in toekomstig onderzoek ook het perspectief van de jeugdige, ouders, gedragswetenschappers, zorgaanbieders en gemeenten mee te nemen. Daarentegen kon door te focussen op alleen jeugdbeschermers dieper in worden gegaan op hun ervaringen en meningen. De tweede beperking is dat het onderzoek is uitgevoerd binnen één organisatie. Door de eventuele organisatorische en regionale verschillen is het minder valide om op landelijk niveau de uitkomsten te generaliseren (Polit & Beck, 2010). Desondanks kan dit onderzoek dienen als input voor landelijke ontwikkelingen rondom passende hulp. Een andere limitatie is dat het onduidelijk of de respondenten een representatieve afspiegeling vormen van alle jeugdbeschermers in de organisatie, omdat de respondenten zich vrijwillig konden aanmelden (Morling et al., 2018). Zo is gebleken dat bij de geïnterviewde respondenten het gemiddelde aantal jaren werkzaam als jeugdbeschermer vrij hoog lag. Hoewel in dit onderzoek werkervaring niet is meegenomen als beïnvloedende factor, suggereren de resultaten dat het wel degelijk van invloed kan zijn in het besluitvormingsproces. Een vervolgonderzoek zou zich kunnen richten op de eventuele verschillen tussen nieuwe medewerkers en ervaren medewerkers bij het bepalen en organiseren van passende hulp.

Aanbevelingen voor de praktijk

Vanuit de bevindingen en conclusies zijn er enkele aanbevelingen ontstaan, die mogelijk kunnen bijdragen aan het verbeteren van het organiseren van passende hulp. Allereerst wordt geadviseerd om met zorgaanbieders en gemeenten gezamenlijke afstemming te vinden in de verwachtingen en rollen, zodat het onderlinge vertrouwen verbeterd en negatieve gevolgen voor de jeugdige voorkomen kunnen worden. De tweede aanbeveling is het vergroten van de bewustwording onder jeugdbeschermers over de (on)bewuste afwegingen die zij maken bij het bepalen en organiseren van passende hulp. Hieraan kan gewerkt worden door tijdens de methodische leerbijeenkomsten, met behulp van de gedragswetenschapper te reflecteren aan de hand van de tien elementen van passende hulp en de normen en waarden van de jeugdbeschermer die meespelen in het besluitvormingsproces. Daarnaast kan in het kader van verdere professionalisering meer aandacht uitgaan naar bepaalde competenties van de professionals die een positieve invloed lijken te hebben bij het organiseren van passende hulp. De laatste aanbeveling sluit aan bij het landelijke advies van de IGJ (2020), namelijk het vergroten van het inzicht van de jeugdbeschermers in het regionale zorgaanbod. Hierdoor kunnen jeugdbeschermers kennis opdoen van zorgaanbieders die hun eerst onbekend waren en kan mogelijk eerder passende hulp worden ingezet. Een

implicatie hiervoor is het ontwikkelen van een pagina of app, waarin zorgaanbieders per regio en per hulpvorm gecategoriseerd getoond worden. Onder de zorgaanbieder kan een korte uitleg toegevoegd worden, zodat jeugdbeschermers snel kunnen scannen of de organisatie passend is. Vervolgens moeten jeugdbeschermers geattendeerd worden op dit hulpmiddel. Het hulpmiddel kan ook worden ingezet tijdens gesprekken met de jeugdige en ouders over de keuze voor geschikte zorgaanbieder.

Geconcludeerd kan worden dat het bepalen en organiseren van passende hulp voor jeugdigen met een kindbeschermingsmaatregel een complex proces is, omdat het afhangt van verschillende factoren. Met name de kenmerken van de individuele casuïstiek, het zorgaanbod in de regio en de praktijkkennis en competenties van de jeugdbeschermers zijn bepalend. Doordat in kaart is gebracht wat de belemmerende- en succesfactoren zijn in het besluitvormingsproces kan in de toekomst worden gefocust op verbeteringen en helpende aspecten, zoals het inzetten van kennis en vaardigheden van jeugdbeschermers en het vinden van een goede afstemming met alle betrokkenen. Alleen samen kunnen we het complexe jeugdhulpstelsel vereenvoudigen, zodat jeugdigen tijdig passende hulp ontvangen.

Referenties

- Bartelink, B., & Verheijden, E. (2015, december). *Wat werkt bij het versterken van het sociale netwerk van gezinnen?* Nederlands Jeugdinstituut. https://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Wat-werkt-publicatie/Watwerkt_Sociaalnetwerkversterken.pdf
- Bartelink, C., Knorth, E. J., López López, M., Koopmans, C., ten Berge, I. J., Witteman, C. L. M., & Van Yperen, T. A. (2018). Reasons for placement decisions in a case of suspected child abuse: The role of reasoning, work experience and attitudes in decision-making. *Child Abuse & Neglect*, *83*, 129–141. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2018.06.013>
- Bartelink, C., Meuwissen, I., Eijgenraam, K., & Versteeg, C. (2021). *Richtlijn: Samen met ouders en jeugdige beslissen over passende hulp*. Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk, Nederlands Instituut van Psychologen, Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen. <https://richtlijnenjeugdhulp.nl/wp-content/uploads/2021/01/Richtlijn-Samen-met-ouders-en-jeugdige-beslissen-over-passende-hulp.pdf>
- Bartelink, C., Van Yperen, T. A., Ten Berge, I. J., De Kwaadsteniet, L., & Witteman, C. L. M. (2014). Agreement on child maltreatment decisions: A nonrandomized study on the effects of structured decision-making. *Child & Youth Care Forum*, *43*(5), 639–654. <https://doi.org/10.1007/s10566-014-9259-9>
- Baumann, D. J., Fluke, J. D., Dalglish, L., & Kern, K. (2014). The decision making ecology. In A. Shlonsky & R. Benbenshty (Eds.), *From evidence to outcomes in child welfare: An international reader* (pp. 24–40). Oxford University Press. https://books.google.nl/books?hl=nl&lr=&id=B9hBAgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA24&ots=0oWdEU5N4Y&sig=7mNW4UDbnsz8t8Lx5fr-ZMpp8wc&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
- Beckstead, J. W. (2003). Attitudes accentuate attributes in social judgment: The combined effects of substance use, depression, and technical incompetence on judgments of professional impairment. *The Journal of Social Psychology*, *143*(2), 185–201. <https://doi.org/10.1080/00224540309598439>

- Benbenishty, R., Segev, D., & Surkis, T. (2002). Information-search and decision-making by professionals and nonprofessionals in cases of alleged child-abuse and maltreatment. *Journal of Social Service Research, 28*(3), 1–18. https://doi.org/10.1300/j079v28n03_01
- Bröcking, B. (2017). De Jeugdwet bestaat twee en een half jaar: reden voor een feestje? *Jeugdbeleid, 11*(3), 139–149. <https://doi.org/10.1007/s12451-017-0150-1>
- Bruinhart, L., & Douwenga, H. (2020). ‘Het is anders dan wanneer ik het in mijn hoofd doe’. *Vakblad Sociaal Werk, 21*(1), 24–26. <https://doi.org/10.1007/s12459-020-0199-1>
- Bruning, M. R. (2019). Jeugdrecht en jeugdbescherming. *Delikt en Delinkwent, 2019*(8), 641–650. <https://scholarlypublications.universiteitleiden.nl/access/item%3A2982145/view>
- Boeije, H. R. (2010). *Analysis in qualitative research*. Londen: Sage.
- Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). (2020). *Jongeren met jeugdzorg; persoonskenmerken*. CBS Statline. <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/84135NED/table>
- Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). (2021). *Jeugdbeschermingstrajecten*. CBS StatLine. <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/82974NED/table?ts=1620301325759>
- Centers for Disease Control and Prevention (CDC). (2020, 3 april). *Preventing Adverse Childhood Experiences*. Centers for Disease Control and Prevention. https://www.cdc.gov/violenceprevention/aces/fastfact.html?CDC_AA_refVal=https%3A%2F%2Fwww.cdc.gov%2Fviolenceprevention%2Facestudy%2Ffastfact.htm
- Darlington, Y., & Feeney, J. A. (2008). Collaboration between mental health and child protection services: Professionals’ perceptions of best practice. *Children and Youth Services Review, 30*(2), 187–198. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2007.09.005>
- Davidson-Arad, B., & Benbenishty, R. (2016). Child welfare attitudes, risk assessments and intervention recommendations: The role of professional expertise. *British Journal of Social Work, 46*(1), 186–203. <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcu110>

- De Greef, M., Pijnenburg, H. M., Van Hattum, M. J. C., McLeod, B. D., & Scholte, R. H. J. (2016). Parent-professional alliance and outcomes of child, parent, and family treatment: A systematic review. *Journal of Child and Family Studies*, 26(4), 961–976. <https://doi.org/10.1007/s10826-016-0620-5>
- Font, S. A., & Maguire-Jack, K. (2015). Decision-making in child protective services: Influences at multiple levels of the social ecology. *Child Abuse & Neglect*, 47, 70–82. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2015.02.005>
- Forrester, D., Kershaw, S., Moss, H., & Hughes, L. (2007). Communication skills in child protection: How do social workers talk to parents? *Child & Family Social Work*, 13(1), 41–51. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2206.2007.00513.x>
- Friele, R. D., Bruning, M. R., Bastiaanssen, I. L. W., de Boer, R., Bucx, A. J. E. H., De Groot, J. F., Pehlivan, T., Rutjes, L., Sondeijker, F., Van Yperen, T. A., & Hageraats, R. (2018, januari). *Eerste evaluatie Jeugdwet: Na de transitie nu de transformatie*. ZonMW. https://vng.nl/sites/default/files/20180131_eerste_evaluatie_jeugdwet_webversie.pdf
- Hageraats, R., Van den Berg, G., & Van den Berg, B. (2020, oktober). *Betere zorg voor kinderen, jongeren en gezinnen in de meest kwetsbare omstandigheden en/of met de meest complexe problemen*. NJi. <https://www.nji.nl/nl/Handreiking-Betere-zorg-voor-kinderen,-jongeren-en-gezinnen-in-de-meest-kwetsbare-omstandigheden-enof-met-de-meest-complexe-problemen.pdf>
- Hodge, D. R., Jackson, K. F., & Vaughn, M. G. (2010). Culturally sensitive interventions and health and behavioral health youth outcomes: A meta-analytic review. *Social Work in Health Care*, 49(5), 401–423. <https://doi.org/10.1080/00981381003648398>
- Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). (2019, november). *Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd*. <https://www.igj.nl/publicaties/rapporten/2019/11/08/kwetsbare-kinderen-onvoldoende-beschermd>

- Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). (2020, oktober). *Voortgangsrapportage kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd*.
<https://www.igj.nl/actueel/nieuws/2019/11/08/inspecties-kwetsbare-kinderen-onvoldoende-beschermd>
- Jelic Tuscic, S., Buljan Flander, G., & Mateskovic, D. (2013). The consequences of childhood abuse. *Paediatrics Today*, 9(1), 24–35. <https://doi.org/10.5457/p2005-114.58>
- Jeugdzorg Nederland. (2019, oktober). *Zonder twijfel voor het kind: Een gemeenschappelijke visie van de Gecertificeerde Instellingen*. <https://www.jeugdzorgnederland.nl/wp-content/uploads/2019/11/Zondertwijfelvoorhetkind.pdf>
- Johnson, L. J., Zorn, D., Tam, B. K. Y., Lamontagne, M., & Johnson, S. A. (2003). Stakeholders' views of factors that impact successful interagency collaboration. *Exceptional Children*, 69(2), 195–209. <https://doi.org/10.1177/001440290306900205>
- Lovell, B., Moss, M., & Wetherell, M. A. (2012). With a little help from my friends: Psychological, endocrine and health corollaries of social support in parental caregivers of children with autism or ADHD. *Research in Developmental Disabilities*, 33(2), 682–687. <https://doi.org/10.1016/j.ridd.2011.11.014>
- Mendenhall, A. N., & Frauenholtz, S. (2012). System of care development in children's mental health: Lessons learned from a process evaluation. *Journal of Child and Family Studies*, 23(1), 157–168. <https://doi.org/10.1007/s10826-012-9701-2>
- Michie, S., & Abraham, C. (2004). Interventions to change health behaviours: evidence-based or evidence-inspired? *Psychology & Health*, 19(1), 29–49.
<https://doi.org/10.1080/0887044031000141199>
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) & Ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV). (2018, april). *Actieprogramma Zorg voor de Jeugd*. Rijksoverheid.
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/04/01/actieprogramma-zorg-voor-de-jeugd>
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) & Ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV). (2019, maart). *De best passende zorg voor kwetsbare jongeren*.

- Rijksoverheid. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/03/25/de-best-passende-zorg-voor-kwetsbare-jongeren>
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) & Ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV). (2020a, februari). *Maatregelen jeugdbescherming*. Rijksoverheid. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/jeugdbescherming/maatregelen-jeugdbescherming>
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) & Ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV). (2020b, mei). *Jeugdhulp bij gemeenten*. Rijksoverheid. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/jeugdhulp/jeugdhulp-bij-gemeenten>
- Moon, M. D. (2019). Triangulation: A method to increase validity, reliability, and legitimation in clinical research. *Journal of Emergency Nursing*, 45(1), 103–105. <https://doi.org/10.1016/j.jen.2018.11.004>
- Nanninga, M. (2018). *Children's and adolescents' enrolment in psychosocial care: determinants, expected barriers, and outcomes*. Rijksuniversiteit Groningen.
- Nederlands Jeugdinstuut (NJI). (2017). *Jeugdwet - Transformatie jeugdhulp*. Nederlands Jeugdinstuut. <https://www.nji.nl/Jeugdwet>
- Noble, H., & Smith, J. (2015). Issues of validity and reliability in qualitative research. *Evidence Based Nursing*, 18(2), 34–35. <https://doi.org/10.1136/eb-2015-102054>
- Nooteboom, L. A., Kuiper, C. H. Z., Mulder, E., Roetman, P. J., Eilander, J., & Vermeiren, R. R. J. M. (2020). What do parents expect in the 21st century? A qualitative analysis of integrated youth care. *International Journal of Integrated Care*, 20(3), 8. <https://doi.org/10.5334/ijic.5419>
- Nooteboom, L. A., Mulder, E. A., Kuiper, C. H. Z., Colins, O. F., & Vermeiren, R. R. J. M. (2020). Towards integrated youth care: A systematic review of facilitators and barriers for professionals. *Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research*, 48(1), 88–105. <https://doi.org/10.1007/s10488-020-01049-8>
- Overheid. (2020, juli). *Jeugdwet*. Overheid wettenbank Jeugdwet. https://wetten.overheid.nl/BWBR0034925/2020-07-01#Hoofdstuk2_Artikel2.4

- Polit, D. F., & Beck, C. T. (2010). Generalization in quantitative and qualitative research: Myths and strategies. *International Journal of Nursing Studies*, 47(11), 1451–1458. <https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2010.06.004>
- Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling. (2012). *Ontzorgen en normaliseren* (1ste ed.). Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Reilly, S. H., McKelvey-Walsh, N., Freundlich, M., & Brenner, E. (2011). Training and technology: Improving the quality and timeliness of service plans and case documentation. *Administration in Social Work*, 35(2), 207–222. <https://doi.org/10.1080/03643107.2011.557597>
- Ritchie, J., & Lewis, J. (2003). *Qualitative research practice: A guide for social science students and researchers* (First ed.). SAGE Publications Ltd.
- Schelbe, L., & Geiger, J. M. (2017). *Intergenerational transmission of child maltreatment*. Springer Nature. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-43824-5>
- Van den Berg, G., Daamen, W., Addink, A., Gorissen, W., & Vink, C. (2017, mei). *Wacht maar: Onderzoek naar wachttijden en wachtlijsten in jeugdzorg en jeugdhulp*. Nederlands Jeugdinstituut. https://vng.nl/sites/default/files/publicaties/2017/201705_wacht_maar_nji_onderzoek.pdf
- Van den Bosch, H., & Rijbroek, B. (2020, april). *De wettelijke kaders van de jeugdbescherming*. NJi. <https://www.nji.nl/nl/Kennis/Publicaties/NJi-Publicaties/De-wettelijke-kaders-van-de-jeugdbescherming>
- Van Halem, N., Van Herpen, C., & Van Rooyen, M. (2015). Vraaggericht werken. In *Zakboek Zorgleefplan* (pp. 79–117). Bohn Stafleu van Loghum. https://doi.org/10.1007/978-90-313-8383-2_4
- Van Rooijen-Mutsaers, K., & Ince, D. (2013, oktober). *Wat werkt bij migrantenjeugd en hun ouders?* Nederlands Jeugdinstituut. https://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Wat-werkt-publicatie/Watwerkt_migrantenjeugd.pdf

- Van Rooijen, M. (2017). *Samen om het kind. De handen ineen voor specialistische jeugdhulp* (Nr. 5). Nederlands Jeugdinstituut. <https://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Publicatie-NJi/De-nieuwe-jeugdbescherming-Samen-om-het-kind.pdf>
- Van Yperen, T. (2010, maart). *55 vragen over effectiviteit. Antwoorden voor de jeugdzorg*. Nederlands Jeugdinstituut. <https://www.nji.nl/nl/Kennis/Publicaties/NJi-Publicaties/55-Vragen-over-effectiviteit.html>
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten. (2016, oktober). *Collectief opdrachtgeverschap voor transformatie specialistische jeugdhulp*. https://vng.nl/sites/default/files/20161018_advies_kwartiermaker_over_collectief_opdrachtgeverschap_transformatie_zorglandschap.pdf
- Verheijden, E., & De Lange, M. (2016). *Wat werkt bij integrale jeugdhulp?* Nederlands Jeugdinstituut. <https://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Wat-werkt-publicatie/Wat-werkt-integrale-jeugdhulp.pdf>
- Wallinga, E. (2020, februari). *Gecertificeerde instellingen in beeld: Rapportage stand van zaken gecertificeerde instellingen voor jeugdbescherming en -reclassering en hun accounthoudende jeugdzorgregio's*. Vereniging van Nederlandse Gemeenten. <https://vng.nl/sites/default/files/2020-03/20200211-definitief-eindverslag-gecertificeerde-instellingen-in-beeld.pdf>
- Widom, C. S., Czaja, S. J., & DuMont, K. A. (2015). Intergenerational transmission of child abuse and neglect: Real or detection bias? *Science*, *347*(6229), 1480–1485. <https://doi.org/10.1126/science.1259917>
- Zhang, Y., & Wildemuth, B. M. (2009). Qualitative analysis of content. Applications of social research methods to questions in information and library science, 319-823.

Bijlage A

Online Vragenlijst

Consent

Ik geef bij deze toestemming voor het gebruik van mijn antwoorden voor dit onderzoek.

Algemene vragen

Allereerst een aantal algemene vragen die als achtergrondinformatie worden meegenomen in het onderzoek.

Ben je werkzaam in regio IJsselland of regio Twente?

Hoelang ben je werkzaam als jeugdbeschermer?

Vraag 1.

De volgende vraag gaat over elementen van passende hulp, die naar voren komen uit de literatuur. Onder elk element staat een korte beschrijving.

Kruis de 3 elementen aan die jij het meest zien als belangrijke elementen van passende hulp?

	De hulp is afgestemd op de <i>persoonskenmerken en achtergrond</i> van de jeugdige en/of de ouder(s). <i>i. Te denken valt aan de sociale- en cognitieve ontwikkeling, etniciteit en culturele achtergrond.</i>
	De hulp is gericht op het oplossen van de <i>kern van het probleem</i> . <i>i. Onderscheid kunnen maken tussen veroorzakende-, instandhoudende- en beschermende factoren van het probleem.</i>
	De hulp is gebaseerd op <i>wetenschappelijke kennis</i> over wat werkt. <i>i. Wetenschappelijk effectief bewezen interventies.</i>
	De hulp is gekozen in <i>afstemming met de jeugdige en ouder(s)</i> . <i>i. Wensen en voorkeuren van de jeugdige en ouder(s) worden meegenomen in de keuze voor passende hulp.</i>
	De hulp is gebaseerd op <i>praktijkkennis</i> van de jeugdbeschermer. <i>i. Kennis die opgedaan is in vergelijkbare situaties.</i>
	De hulp is <i>zo licht en normaal als mogelijk</i> , maar zo intensief als nodig. <i>i. Normaliseren is het voorkomen van onnodige etikettering en problematisering van de jeugdige.</i>
	De hulp is <i>tijdig</i> inzetbaar. <i>i. Binnen 3 maanden is passende hulp ingezet (IGJ).</i>
	De hulp wordt geleverd in de nabije omgeving van de jeugdige. <i>i. Zo dichtbij het huis van de jeugdige als mogelijk.</i>
	De hulp is afgestemd met/op het <i>sociale netwerk</i> van de jeugdige en/of de ouder(s). <i>i. Sociaal netwerk is meegenomen in het organiseren van passende hulp.</i>
	De hulp wordt <i>centraal georganiseerd</i> . <i>i. Georganiseerd vanuit 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur</i>
	Anders, ...

Vraag 2.

De laatste vraag gaat over de mogelijke belemmeringen die je tegenkomt bij het vinden van passende hulp voor jeugdigen. De factoren komen naar voren in de literatuurstudie.

Welke van onderstaande factoren belemmeren je in het vinden van passende hulp?

	ja	beetje	nee
1. Passende hulp niet aanwezig in de regio.			
2. De wachtlijsten voor passende (vervolg)hulp.			
3. Bureaucratie in het jeugdstelsel. <i>i. Regeldruk dat wordt opgelegd vanuit instanties of overheden.</i>			
4. Onvoldoende kennis jeugdbeschermer over complexe, meervoudige problematieken.			
5. Onvoldoende verbinding tussen de jeugdhulpverlening en de volwassen hulpverlening.			
6. Anders, ...			

Bijlage B**Topiclijst interview**

Topics	Voorbeeldvragen (optioneel)
Algemeen	Kan je in een paar zinnen vertellen waarom je dit werk bent gaan doen?
Passende hulp definiëren	<ul style="list-style-type: none"> • Wat versta jij onder passende hulp? <ul style="list-style-type: none"> ○ Heb je het idee dat je collega's dezelfde definitie hanteren?
Passende hulp bepalen	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe schat je in wat de passende hulp voor de jeugdige of het gezin is? <ul style="list-style-type: none"> ○ Neem je het gezin en diens omgeving mee in de keuze voor passende hulp? Zo ja, hoe? • Ken je de Richtlijn Samen met ouders en jeugdige beslissen over passende hulp? <ul style="list-style-type: none"> ○ Zo ja, hoe gebruik je deze richtlijn bij het besluitvormingsproces? • Neem je in jouw overwegingen wetenschappelijke en/of praktijkkennis mee, voor het bepalen van de behandeling/interventie?
Passende hulp organiseren	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe organiseer je passende hulp? <ul style="list-style-type: none"> ○ Welke factoren vind je belangrijk? • Wat zie jij als het tijdig inzetten van jeugdhulp? <ul style="list-style-type: none"> ○ Hoelang ben je in de praktijk gemiddeld bezig met het organiseren van hulp? • Hoe zorg je ervoor dat verschillende vormen van hulp op elkaar afgestemd zijn?
Passende hulp evalueren	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe evalueer je de (passende) hulp? <ul style="list-style-type: none"> ○ Met wie bespreek je de keuzes die je maakt of vraag je advies over passende hulp?
Belemmerende factoren	<ul style="list-style-type: none"> • Tegen welke belemmerende factoren loop je aan bij het bepalen en organiseren van passende hulp? <ul style="list-style-type: none"> ○ Hoe ben je daar mee omgegaan? ○ Welk gevoel gaf dat jou?
Verbetersuggesties	<ul style="list-style-type: none"> • Weet je een casus waarin de jeugdige passende hulp heeft ontvangen en kan je uitleggen wat hierin de succesfactoren waren? • Heb je enkele suggesties voor de organisatie of ketenpartners voor het verbeteren van het bepalen en organiseren van passende hulp?